

altid, man var tilbøjelig til at skyde Enkerne frem for sig. Deri tager den højtærede Minister meget fejl for mit Vedkommende. Jeg har set paa Præsteenkerne og paa de andre, der sidder i smaa Kaar og skal nyde godt af Kapitelstaksten, alene for deres egen Skyld. Jeg kan ikke erkende, at det gaar an at gribe ind her paa den Maade, her er foreslaaet, og lade det gaa ud over samtlige disse. Ministeren mente — og det samme mente det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds (Hans Nielsen) —, at jeg en Gang havde stillet mig ganske anderledes, nemlig i 1893, da jeg kom med et Lovforslag om Afløsning af Tienden. Det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds mente, at jeg kom med det, efter at de Moderate havde fremsat deres. Det ærede Medlem maa formentlig ikke have set efter i Rigsdagstidenden, ellers vilde han være kommet til det modsatte Resultat. Mit Lovforslag kom først, uden at jeg havde nogen Anelse om, at der vilde komme et Forslag fra anden Side. Men lige meget om det. Jeg skal blot henvise til, at mit Lovforslag af 1893 aldeles ikke gik Enkerne eller nogen som helst for nær, idet det indeholdt en § 10, der lød saaledes: „Godtgørelse til Gejstligheden for Afsavnet af Tiende, Vedligeholdelse af Kirker samt enhver anden Byrde, som tidligere paahvilede Tiendeejerne, skal for Eftertiden paahvile Statskassen“. Enker og kort sagt alle de, som hidtil havde nydt noget af Tienden, skulde ogsaa fremdeles have deres fulde Nydelse. Efter at jeg nu har oplyst Ministeren og det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds, som gik i samme Spor, om de virkelige Forhold, tror jeg ikke, der er noget at hente for de ærede Herrer ved at henvise til mit Lovforslag af 1893 om Tiendens Afløsning.

Dernæst talte det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds om de mange og store Godsejere, som særlig fik en stor Fordel ved Bibeholdelsen af den ordentlige Kapitelstakst. Jeg skal indrømme, at der er Godsejere, som faar Fordel ved den ordentlige Kapitelstakst. Det er jo en Selvfølge, det gør jo enhver, som ejer Arvefæsteydelse eller Fæsteydelse, eller som i det hele taget skal have Ydelser efter denne Kapitelstakst. Men til Trods for de Tal, det ærede Medlem nævnede, kom han jo langt fra op til de virkelige Ydelser, der skal finde Sted her i Landet, og jeg kan forsikre det

ærede Medlem om, at der er overordentlig mange, der skal have Ydelser, som er i Trang, det kan slet ikke benægtes, det maa man slet ikke overse, og det gaar virkelig ikke an at gennemføre et Lovforslag, som gør Uret paa disse Omraader. Nu nævnede Justitsministeren i sit Foredrag forleden, at hvis vi kunde komme til et Resultat, hvorved man ogsaa kunde komme Enkerne til Hjælp, skulde det ikke glæde nogen mere end ham. Jeg ser deri et Tilsagn om, at Regeringen virkelig vil medvirke til, at en saadan Uret kan holdes borte. Men dernæst vil jeg gøre det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds opmærksom paa, at ganske vist har han nævnt nogle Godsejere, som kan faa Fordel af en overordentlig høj Kapitelstakst, men han kunde ogsaa have nævnt Godsejere, der kan faa Fordel af den nedsatte Kapitelstakst, den overordentlige Kapitelstakst, og det gælder navnlig saadanne, som har købt Præstegaardsjord og har den til Arvefæste, det er der nemlig adskillige, der har. Det er ikke sjældent, at Præstegaardsjord er solgt med en Arvefæsteafgift og solgt til en af Naboerne, ofte endogsaa til meget rige Folk, Godsejere, som har Jorden i Brug og maa betale Arvefæsteafgift, og de vil altsaa faa en ekstraordinær Fordel ved en saadan overordentlig Kapitelstakst. Jeg skal i saa Henseende nævne et Eksempel ovre fra Lolland. I Maribo Sogn er Præstegaardsjorden solgt med en Arvefæsteafgift, og hvem er det, der sidder og betaler denne Arvefæsteafgift, og som nu skal have Fordel af en overordentlig Kapitelstakst? Ja, det er de danske Sukkerfabrikker, og de trænger vist ikke saa haardt til Hjælp, men den faar de jo alligevel efter et saadant Lovforslag. Jeg skal tage et andet Sogn derovre, nemlig Nebbelunde-Sæddinge Sogn. Ja, der er det Hofjægermester Brun til Sæddingegaard, der har købt Præstegaardsjorden og skal svare Arvefæsteafgift. Jeg ved ikke, om der er nogen særlig Grund til at sætte en overordentlig Kapitelstakst, for at han kan komme til at svare en mindre Arvefæsteafgift. Jeg kunde saaledes gennemgaa mange Sogne. Jeg kan f. Eks. nævne Rødby—Ringebølle. Der er 11 saadanne Arvefæstere. Der er Godsejer Moesgaard-Kjeldsen, der er to Proprietærer, et Par rige Købmænd o. s. v., der skal have en Lempelse i deres Arvefæsteafgift, naar vi faar den overordentlige Kapitelstakst. Naar man kender noget til Præstegaardsforhold og til de Forhold, hvorunder Præstegaardsjorder er